

Unicef:

- Hava trupulleikar við barna-brúðrum og barnaarbeiði

- Vit hava ein trupuleika við barnabrúðrum og barnaarbeiði, viðgongur Ettie Higgins, sum er varðaleiðarin hjá Unicef í Jordan

REGIN WINTHER POULSEN

- Viðvíkjandi barnabrúðrum er trupuleikin ofta, at familjurnar halda, at tað er betri fyri gentuna at blíva gift, tí tá kann maðurin taka sær av henni, samstundis sum familjan hevur ein minni munn at metta, greiðir Ettie Higgins frá. Hon sigur, at tað tey ofta gera er at seta seg í samband við familjuna, sum at kalla altíð er til reiðar at steðga barnabrúðleypinum, um so er, at UNICEF megnar at skaffa arbeiði til foreldrini ella familjuna sum heild. Orsøkirnar til barnaarbeiðið er eisini, at familjan manglar pengar samstundis sum, at Zaatari-legan liggur tætt uppá aðrar býir, har flóttafólkini kunnu fáa okkurt slag av arbeiði.

Ettie Higgins sigur eisini frá, at ein trupuleiki ofta er, at børnini hava mist fleiri ár av undirvísing og eru langt aftanfyri í skúlanum, har tey fáa eina jordanska útbúgving. Skúlarnir í legunum undirvísa eftir jordanskari skúlaætlan við lokalum lærarum. Tað hoyrir við til

søgna, at almenna skúlaskipanin í Jordan ikki er serliga væl fyri, og at landið er illa fyri figgarliga og tí ikki fær endurnýggja skúlan. Samanlagt verður mettt, at áleið 30 prosent av sýriskum flóttafólki í fólkkaskúlaaldri ikki ganga í nøkrum skúla, men hesi tøluni eru nógv størri í býunum enn á legunum sjálvum. Um tú sum flótti eitt nú býr í Amman, hevur tú ikki atgongd til ókeypis hús ella vognar, eins og tú hevur í legunum annars. Tí verða fleiri familjur noyddar at senda børnini til arbeiðis, um tey ikki búa í legunum.

Hava óformellar útbúgvingar

UNICEF hevur eisini fleiri verkætlanir koyrandi, sum ikki eru sokallað formell útbúgving. Eitt nú eru savningarstøð fyri børn í skúlaaldri, sum kallast Maakanimiðstøðir. Har fáa tey undirvísing í øllum tí sama sum á skúlunum og hava móguleika at spæla fót-bólt, borðtennis og læra um teldur. Hesi støðini verða eisini rikin av lokalum fólki, sum kenna til

umstøðurnar, sum børnini eru í. Ettie Higgins greiðir eisini frá, at UNICEF roynir at bjóða praktískar útbúgvingar, ið kunnu brúkast á staðnum, til ungdóm, sum vantar eitt endamál við lívinum at motivera seg við, tá vanlig skúlagongd er liðug. Hon greiðir frá, at júst hesi støðini eru hótt, um vesturheimurin ikki vil binda seg til at gjalda nøkur ár fram. Tað tykist ræðandi, hvussu óstabilur evropiskur politikkur avgerðir lagnuna hjá krígsraktum fólki langt vekk frá Evropa. Ein populistur í Evropa kannuttan at nakar veljari nakrantíð merkir nakað til tað, arbeiða fyri at lækka stuðulin til legurnar og harvið knúsa móguleikarnar hjá ungum Sýrum. Ettie Higgins sigur eisini frá, at tey mangla tilboð til heilt smá børn.

- Vit hava eisini trupuleikar við barnagarðum, sum vit ikki hava megnað at útvikla ordiliga, sigur Ettie Higgins og greiðir frá, at allar kanningar vísa, at børnini hava lættari við at læra, um tey hava gingið í barnagarði. Hon sigur eisini, at tað er týðningarmikið hjá

familjunum at kunna koyra børnini onkustaðni, tá tey skulu arbeiða, soleiðis at kvinnurnar ikki verða tvungnar at ganga heima uttan inntøku. Ettie Higgins sigur, at summi av børnunum altíð ferðast við til bóndagarðar, har foreldrini arbeiða.

Framtíðarútlitini ikki serliga góð

- Í byrjanini av kreppuni, tá fleiri túsund fólk komu yvirum markið hvønn dag, fingur vit nógvan stuðul, men eins og vanligt er við humaniterum kreppum eins og hesari er tað ringt hjá politikkarum at blíva við at veita sama peningaliga stuðulin, greiðir Ettie Higgins frá. Hon sigur at stuðulin serliga er lækkaður seinasta árið, og at stuðulin úr Týsklandi hevur verið avgerðandi fyri, at tey hava stýr á støðuni í legunum í Jordan enn. Hon nevnið eisini, at Danmark hevur veitt nógv av peningi, men at høðvusstuðlarnir eru Týskland og Stóra Bretland.

Í Zaatari leguni hava húsini vatnskipanir, og Ettie Higgins

greiðir frá, at hon aldrin hevur upplivað tað áður, at vatn er til húsini á eini flóttalegu, hóast hon hevur arbeitt á nógvum ymiskum flóttalegum. Hon avvísir tó, at Zaatari skal kallast ein býur, eins og fleiri altjóða miðlar hava havt lyndið at gera seinastu árin og vísir á, at fólkin úr Sýria koma frá miðalklassafamiljum, sum høvdu eitt rímiliga gott livistøði áðrenn kríggið. Ein teirra er 20 ára gamli Abdallah, sum eg eisini hitti á ferðini í leguni. Eins og Adil, hevði Abdallah eisini eina framtíð har hann var í Sýria, áðrenn arabiska várið leiddi til ófrið.

- Assad oyðilegði sítt fólk. Um onkur í leguni sigur seg stuðla honum, hevði hannuttan iva verði álopin, greiðir Abdallah, sum droymir um at fáa atgongd til víðari lesna, frá. Abdallah skal giftast skjótt og hevur loyvi at arbeiða uttanfyri leguna, men roynir at brúka so nógv tíð hann kann uppá at lesa og hann dugir partar av Quranini uttanat, sum traditióin er fyri í muslimska heiminum.

Zaatari flóttafólkalegan:

Á Zaatari leguni búa áleið 80.000 fólk. Legan varð gjørd, tí nógv fólk savnaðu seg við staðið, har legan er. Legan er tætt við Zaatari býin í Jordan, men hon liggur eisini einans umleið 20 kilometrar frá sýrisku grensun. Tað eyðkennir leguna, at hon er ein sokallað "spontanflóttalega", tí hon er staðin úr ongum, og tí er legan rættiliga tilvildarlaga skipað. Tað hevur verið spátt, at legan einaferð fer at vaksa seg til ein vanligan bý, men Ettie Higgins, varðaleiðari hjá UNICEF leggur dent á, at tey arbeiða útfrá, at fólkin einaferð skulu heimaftur ella hava førðleikar til at intigrest í onnur samfeløg.

Adil:

Adil, sum er 31 ár, býr í Zaatari leguni og arbeiðir sjálvboðið við at vísa fólki runt á leguni. Hann hevur 4 børn og kom til leguna í 2013, tá grensan ímillum Jordan og Sýria var relativt opin. Eins og onnur flóttafólk, sigur hann, at hann hevði roknað við at verðið í Jordan í 2-3 mánaðir, men at kríggið tók longri tíð, enn nakar hevði væntað. Hann sigur, at legan er nógv broytt, síðani hann kom til Zaatari og at upprunaliga var lítið av vatni og ongin streymur. Nú er eitt ríkt handilslív og enn tá handlar, ið selja húsdjór. Í Sýria arbeiðdi hann í frálavinnuni.

Abdallah:

Abdallah er 20 ára gamal, giftur og skal verða pápi fyrstu ferð um tveir mánaðir. Hann lesur uppá til endaligar studentalíknandi próvtøkur og vónar at klára seg nógv væl til royndinar til at fáa styrk og loyvi at fara á universitet. Hann hevur mist eitt systkinabarn og ein móður/faðirbróður (EN: uncle) í krígunum og sigur, at fólk í leguni eru í móti Assad og at um onkur hevði víst stuðul til hann í leguni, hevði hann verið í vanda. Abdallah hevur loyvi at fara út úr leguni at arbeiða við landbúnaði, men skal vera aftur áðrenn klokkan 17.00 hvønn dag.